

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobce: **Mgr. D. B.**
bytem X

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Národní 118/16, Praha 1

o žalobě ze dne 25. 1. 2023 na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shrnutí průběhu řízení

1. Žalobou podanou původně u Obvodního soudu pro Prahu 1 se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v tom, že mu neumožnila složení slibu advokáta a nezapsala jej do seznamu advokátů z důvodu, že nesplňuje podmínku bezúhonnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

2. Soud prvním rozsudkem ze dne 7. 9. 2023, č. j. 17 A 90/2023-52, žalobě vyhověl a přikázal žalované, aby znovu posoudila žádost žalobce o zápis do seznamu advokátů a aby žalobce, bude-li splňovat i ostatní zákonné podmínky, zapsala do seznamu advokátů. Nejvyšší správní soud následně ke kasační stížnosti žalované rozsudkem ze dne 2. 2. 2024, č. j. 6 As 275/2023-19, zrušil první rozsudek zdejšího soudu, přičemž vyslovil závazný právní názor, že žalovaná vyložila a aplikovala podmínku bezúhonnosti stanovenou v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, způsobem, který nelze označit za svévolný, právo zneužívající či rozporný se zákonem o advokacii a s jeho smyslem a účelem.
3. Druhým rozsudkem ze dne 20. 5. 2024, č. j. 17 A 90/2023-89, soud žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud následně ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 6. 12. 2024, č. j. 5 As 184/2024-38, zrušil druhý rozsudek zdejšího soudu. Zdejší soud ve svém druhém rozsudku k žalobě nesprávně přistoupil jako k čistě deklaratorní zásahové žalobě. Jelikož byl žalobce v mezidobí zapsán do seznamu advokátů a poté opět vyškrtnut, měl zdejší soud žalobu správně posoudit coby záporní zásahovou žalobu. Dle Nejvyššího správního soudu přitom vyškrtnutím žalobce ze seznamu advokátů neobživla původní žádost žalobce ze dne 9. 8. 2022 o zápis do něj. Pokud tedy žalobce v mezidobí podal novou žádost o zápis do seznamu advokátů, měl zdejší soud posoudit zákonnost zásahu ke dni svého rozhodnutí.

Obsah žaloby

4. Žalobce v žalobě uvedl, že se v minulosti dopustil trestného činu a po pravomocném odsouzení k podmíněnému trestu odnětí svobody mu bylo žalovanou dne 10. 4. 2017, č. j. P 2/2017-001, uloženo kárné opatření (k tomu viz níže vyjádření žalované) vyškrtnutí ze seznamu advokátů.
5. Žádostí ze dne 9. 8. 2022 požádal žalobce žalovanou o umožnění složení slibu a opětovný zápis do seznamu advokátů. K žádosti připojil výpis z rejstříku trestů, který je bez záznamu, neboť trest uložený rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 8. 2016, sp. zn. 1 T 2/2016, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 9 To 74/2016, byl zahrazen. Od právní moci kárného rozhodnutí žalované o vyškrtnutí žalobce ze seznamu advokátů uběhla doba pěti let, na žalobce se tedy dle § 35b písm. d) zákona o advokacii hledí, jako by se nedopustil kárného provinění, popř. jako by mu nebylo uloženo kárné opatření.
6. Žalobce byl pozván na jednání představenstva žalované konané dne 10. 10. 2022, kde mu bylo sděleno, že s ohledem na předchozí odsouzení a kárné potrestání není žalobce pro představenstvo žalované osobou bezúhonnou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii, tedy nesplňuje předpoklady pro opětovný zápis do seznamu advokátů. Toto stanovisko si žalobce vyžádal písemně (dopis žalované ze dne 23. 11. 2022).
7. Žalobce nepopíral, že pojem bezúhonnost dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii nelze vykládat jen coby bezúhonnost trestní, nýbrž i jako bezúhonnost stavovskou (rozsudek Nejvyššího soudu 31. 7. 2018, č. j. 33 Cdo 3603/2017-267). Proto žalobce nežádal o zápis do seznamu advokátů dříve, než uplynula doba pěti let od právní moci rozhodnutí o vyškrtnutí žalobce ze seznamu advokátů.
8. Výklad pojmu „stavovská bezúhonnost“ nemůže záviset pouze na neomezeném uvážení představenstva žalované. To by umožňovalo nerovný přístup k jednotlivým osobám, popíralo by to princip presumpce neviny a v konečném důsledku by bývalý, pravomocně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

odsouzený advokát mohl být do seznamu advokátů zapsán až po jiné než ze zákona vyplývající době, popř. by do něj nemusel být zapsán nikdy. Žalobce dodal, že je držitelem zbrojního průkazu, u něhož je bezúhonnost podmínkou pro jeho získání.

Vyjádření žalované

9. Žalovaná navrhl žalobu zamítnout. Úvodem podotkla, že její rozhodnutí ze dne 10. 4. 2017, č. j. P 2/2017-001, neukládalo žalobci kárné opatření spočívající ve vyškrtnutí žalobce ze seznamu advokátů. Žalobce byl vyškrtnut ze seznamu advokátů podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii, neboť byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný zločin zpronevěry podle § 206 odst. 1, 4 písm. b), odst. 5 písm. a) trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce tří let s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání pěti let, k trestu zákazu činnosti spočívajícím v zákazu výkonu advokacie a funkce insolvenčního správce na dobu pěti let a k peněžitému trestu ve výši 100 000 Kč. Z tohoto důvodu je nesprávný žalobcův odkaz na § 35b písm. d) zákona o advokacii a související argumentace.
10. Žalovaná setrvala na názoru, že žalobce nesplňuje podmínku bezúhonnosti vyžadovanou pro zápis do seznamu advokátů v § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii, což zdůvodnila v dopisu ze dne 23. 11. 2022. Bezúhonnost vyžadovaná v citovaném ustanovení je bezúhonností stavovskou, která je spjata s pojmy mravnosti, spolehlivosti, čestnosti a slušnosti (viz žalobcem odkazovaný rozsudek sp. zn. 33 Cdo 3603/2017). Ani zahlazením odsouzení, ani uplynutím pěti let od vyškrtnutí ze seznamu advokátů se dle žalované stavovské bezúhonnosti automaticky nenabývá. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2018, č. j. 7 As 269/2018-39, bod 21, nelze bezúhonnost dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii vykládat pouze jako bezúhonnost v trestněprávním smyslu, nýbrž je nutné přihlídnout k obsahu zákona o advokacii, resp. k jeho cílům. Mimo jiné jde o jeho § 16 a § 17, které ukládají advokátům chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta, postupovat čestně a svědomitě a nesnižovat důstojnost advokátního stavu.
11. K tezi žalobce, že výklad pojmu stavovské bezúhonnosti nelze ponechat na uvážení představenstva žalované, žalovaná znovu odkázala na rozsudek sp. zn. 7 As 269/2018. Dle jeho bodů 15 a 16 zákon o advokacii nekonkretizuje obsah pojmu bezúhonnost, což však neznamená, že by tento neurčitý právní pojem nebyla žalovaná coby orgán veřejné správy oprávněna vyložit (usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 8. 2017, č. j. Konf 28/2014-55) a návazně na to posoudit, zda daná osoba tuto podmínku splňuje.
12. Žalovaná posuzuje každou žádost o zápis do seznamu advokátů individuálně. Jestliže advokát zpronevěří peněžní prostředky, které mu byly svěřeny do úschovy, dopustí se prakticky nejzávažnějšího porušení advokátních povinností, které zásadně zpochybňuje jeho způsobilost jednat poctivě, čestně a svědomitě. Zpronevěra, jíž se žalobce dopustil při výkonu advokacie, je natolik závažným porušením základních povinností advokáta, že nelze připustit, aby žalobce mohl znovu vykonávat advokacii. Obdobné případy významně ohrožují důvěru veřejnosti k advokátnímu stavu a jsou důvodem zpochybňování oprávnění advokátů provádět úschovy peněžních prostředků, jež jsou důležitou součástí několika oblastí advokátních služeb. Jelikož zákon o advokacii neumožňuje, aby žalobce mohl vykonávat advokacii s omezením, které by mu bránilo v přijímání peněz a jiných hodnot do úschovy, pak v zájmu prevence a ochrany potenciálních klientů žalobce není možné jej znovu zapsat do seznamu advokátů, neboť

skutek, za který byl odsouzen, prakticky trvale zpochybňuje morální a profesionální vyspělost žalobce nezbytnou pro řádný výkon advokacie.

13. Postup žalované rovněž není popřením presumpce neviny, neboť vina žalobce zvlášť závažným zločinem zpronevěry byla vyslovena soudy.

Další vyjádření

14. Žalobce v reakci na rozsudek sp. zn. 6 As 275/2023 sdělil, že byl v mezidobí zapsán do seznamu advokátů a následně opět vyškrtnut, načež uvedl další skutkové okolnosti věci. Žádnému z jeho klientů nevznikla škoda, neboť veškeré finanční prostředky vrátil ještě před zahájením trestního stíhání. Jednání žalobce nebylo jeho spolupracovníky a klienty vnímáno jako ohrožující důstojnost a vážnost advokátního stavu. Žalobce coby advokát realizoval stovky bezproblémových úschov, provozoval svou praxi cca 20 let, přičemž nebyl kárně postižen, a není proti němu vedeno trestní ani přestupkové řízení. Od spáchání trestného činu uplynulo 10, resp. 11 let, od odsouzení 8 let. Když se žalobce v roce 2016 dotazoval na možnost zápisu, bylo mu sděleno, že bude zapsán po vykonání trestu. Žalobce připisoval změnu praxe žalované recentním případům zpronevěr advokátních úschov a dovozoval, že mu žalovaná znemožnila výkon advokacie na doživotí.
15. Žalobce dále v reakci na rozsudek sp. zn. 5 As 184/2024 polemizoval s jeho závěrem, že je nepodstatné, zda poškozeným klientům žalobce fakticky vznikla škoda. Byl přesvědčen, že se z hlediska plynutí doby má zohlednit skutečnost, že advokacii nemohl vykonávat již od pozastavení činnosti, resp. že se má zohlednit doba, která uplynula od závadného chování.

Jednání před soudem

16. Při jednání dne 4. 9. 2023 žalobce i žalovaná setrvali na svých procesních stanoviscích, odkázali na svá písemná podání a shrnuli svou argumentaci. Žalobce akcentoval, že odsuzující rozsudky nezahrnují náhradu škody, neboť ještě před zahájením trestního řízení byly dotčené peněžní prostředky klientům vráceny. Žalovaná opáčila, že žalobce zpronevěrou jedné ze svěřených úschov sanoval jiného poškozeného klienta, přičemž takový postup danému advokátovi umožňuje kamuflovat poškozování klientů, což ohrožuje důvěru v advokátní stav. Soud provedl důkazy konstatací obsahu výroků odsuzujících rozsudků.
17. Při jednání dne 20. 5. 2024 soud shrnul průběh soudního řízení a předchozího ústního jednání, včetně během něj provedeného dokazování, neboť došlo ke změně ve složení senátu. Soud pak provedl dokazování rozhodnutím představenstva žalované ze dne 11. 3. 2024, č. j. P 7/2024-0008, jímž byl žalobce dle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o advokacii vyškrtnut ze seznamu advokátů. Odůvodnění tohoto rozhodnutí žalobce označil za nedostatečné a zkreslující. Akcentoval, že škoda jeho klientům vznikla ve smyslu trestního práva, leč byla nahrazena, fakticky jim tak nevznikla. Následně zopakoval svou argumentaci z vyjádření reagujícího na rozsudek sp. zn. 6 As 275/2023. Žalovaná měla za to, že se žalobce snaží svou zpronevěru bagatelizovat poukazem na závažnější případy. Žalobci sice byl uložen trest pod dolní hranicí sazby, nešlo ovšem o trest zanedbatelný. Žalovaná ke sdělení žalobce, že bez problémů prováděl stovky advokátních úschov, podotkla, že to nesouhlasí s elektronickou knihou úschov.
18. Při jednání dne 17. 3. 2025 žalobce odkázal na své poslední písemné vyjádření, žalovaná ocitovala podstatný obsah rozsudku sp. zn. 5 As 184/2024. Soud se obou účastníků dotázal,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

zda žalobce po vyškrtnutí ze seznamu advokátů dne 22. 3. 2024 podal novou žádost o zápis do seznamu advokátů, což oba účastníci negovali.

Posouzení žaloby soudem

19. Soud v souladu s rozsudkem sp. zn. 5 As 184/2024 dle § 87 odst. 1 část věty před středníkem zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.
20. Po posouzení věci soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
21. Podle § 5 odst. 1 zákona o advokacii запиše žalovaná na základě písemné žádosti do seznamu advokátů každého, kdo kumulativně splní tam uvedené podmínky, přičemž dle písm. d) citovaného ustanovení je jednou z těchto podmínek bezúhonnost.
22. Soud je vázaný právním názorem vysloveným v rozsudku sp. zn. 5 As 184/2024. Soud opakuje, že vyškrtnutím žalobce ze seznamu advokátů neobživla původní žádost žalobce ze dne 9. 8. 2022 o zápis do seznamu advokátů a již jen z tohoto důvodu tímto okamžikem nemohla žalované současně vzniknout povinnost žalobce znovu zapsat. Pokud tedy žalobce v mezidobí od svého vyškrtnutí dne 22. 3. 2024 podal novou žádost o zápis do seznamu advokátů, měl zdejší soud posoudit zákonnost zásahu ke dni svého rozhodnutí, tj. vypořádat se k tomuto dni s otázkou, zda žalobce splňuje podmínku bezúhonnosti dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii.
23. Soud dodává, že žalobce byl do seznamu advokátů dne 16. 10. 2023 zapsán na základě žádosti ze dne 21. 9. 2023. Žalovaná ho totiž po vydání prvního rozsudku zdejšího soudu, jenž žalobě vyhověl, vyzvala k podání nové, aktualizované žádosti, a to s ohledem na časový odstup od původně podané žalobcovy žádosti ze dne 9. 8. 2022.
24. Jak vyplynulo ze sdělení žalobce i žalované, a rovněž ze spisového materiálu, jehož doplnění si soud vyžádal, žalobce po svém vyškrtnutí ze seznamu advokátů dne 22. 3. 2024 novou žádost o zápis do něj nepodal. Soud proto s odkazem na výše citované závěry rozsudku sp. zn. 5 As 184/2024 konstatuje, že žalovaná nemá k dnešnímu dni povinnost zapsat žalobce do seznamu advokátů, neboť není splněna zcela základní podmínka – řádně podaná a dosud nevyřízená písemná žádost žalobce o zápis do seznamu advokátů dle § 5 odst. 1 zákona o advokacii. Nezapsání žalobce do seznamu advokátů tudíž není nezákonné.

Závěr

25. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
26. Protože žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovaná při jednání dne 17. 3. 2025 výslovně uvedla, že náhradu nákladů nežádá, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost, jen je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.].

V takovém případě je třeba kasační stížnost podat ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozsudku. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. března 2025

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.